

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

9. září 2015*

„Řízení o předběžné otázce — Soudní spolupráce v občanských věcech — Nařízení (ES) č. 44/2001 — Článek 1 odst. 2 a 49 — Příslušnost a výkon soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech — Vyloučené věci — Rodinné právo — Nařízení (ES) č. 2201/2003 — Článek 47 odst. 1 — Příslušnosti a uznávání a výkon rozhodnutí ve věcech rodičovské zodpovědnosti — Rozhodnutí o právu na styk s dítětem, kterým se ukládá penále — Vymáhání penále“

Ve věci C-4/14,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Korkein oikeus (Finsko) ze dne 31. prosince 2013, došlým Soudnímu dvoru dne 6. ledna 2014, v řízení

Christophe Bohez

proti

Ingrid Wiertz,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení A. Tizzano, předseda senátu, S. Rodin, E. Levits, M. Berger (zpravodajka) a F. Biltgen, soudci,

generální advokát: M. Szpunar,

vedoucí soudní kanceláře: C. Strömholm, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 8. ledna 2015,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Ch. Boheze L. Koskenvuum, asianajaja,
- za finskou vládu H. Leppo, jako zmocněnkyní,
- za španělskou vládu L. Banciella Rodríguez-Miñónem, jako zmocněncem,
- za litevskou vládu D. Kriaučiūnasem a R. Dzikovičem, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi A.-M. Rouchaud-Joët a E. Paasivirtou, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 16. dubna 2015,

* Jednací jazyk: finština.

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 1 odst. 2 a článku 49 nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. L 12, s. 1; Zvl. vyd. 19/04, s. 42), jakož i čl. 47 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000 (Úř. věst. L 338, s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 243).
- 2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi Ch. Bohezem a I. Wiertz ohledně vymáhání penále stanoveného v rozhodnutí vydaném belgickým soudem za účelem zajištění dodržování práva na styk s dítětem, které bylo příznáno Ch. Bohezovi ve vztahu k jeho dětem, ve Finsku.

Právní rámec

Unijní právo

Nařízení č. 44/2001

- 3 Článek 1 odst. 1 a 2 nařízení č. 44/2001, týkající se oblasti působnosti tohoto nařízení, stanoví:
„1. Toto nařízení se vztahuje na věci občanské a obchodní bez ohledu na druh soudu. [...]
2. Toto nařízení se nevztahuje na:
a) věci osobního stavu, způsobilosti fyzické osoby k právům a právním úkonům, majetková práva plynoucí z manželských vztahů a dědění, včetně dědění ze závěti;
[...]"
- 4 Článek 45 odst. 2 tohoto nařízení, který je součástí kapitoly III, nadepsané „Uznávání a výkon“, stanoví:
„Cizí rozhodnutí nesmí být v žádném případě přezkoumáváno ve věci samé.“
- 5 Článek 49 uvedeného nařízení, který je součástí téže kapitoly III, stanoví:
„Cizí soudní rozhodnutí o zaplacení penále jsou v dožádaném členském státě vykonatelná pouze tehdy, jestliže je výše penále s konečnou platností stanovena soudy členského státu původu.“

Nařízení č. 2201/2003

- 6 Nařízení č. 1347/2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti obou manželů k dětem (Úř. věst. L 160, s. 19; Zvl. vyd. 19/01, s. 209) bylo zrušeno a nahrazeno nařízením Rady (ES) č. 2201/2003.
- 7 Bod 2 odůvodnění nařízení č. 2201/2003 připomíná, že zásada vzájemného uznávání soudních rozhodnutí je základem vytvoření skutečného soudního prostoru a že v tomto ohledu bylo jako priorita určeno právo na styk s dítětem.

8 Článek 1 tohoto nařízení vymezuje jeho oblast působnosti takto:

„1. Toto nařízení se bez ohledu na druh soudu vztahuje na občanskoprávní věci týkající se

[...]

b) přiznání, výkonu, převedení a úplného nebo částečného odnětí rodičovské zodpovědnosti.

2. Věci uvedené v odst. 1 písm. b) se mohou zejména týkat

a) práva péče o dítě a práva na styk s dítětem;

[...]“

9 Podle článku 26 uvedeného nařízení „[r]ozhodnutí nesmí být v žádném případě přezkoumáváno ve věci samé“.

10 Co se týče vykonatelnosti rozhodnutí týkajících se práva na styk s dítětem, čl. 28 odst. 1 téhož nařízení stanoví:

„Výkon rozhodnutí o výkonu rodičovské zodpovědnosti ve vztahu k dítěti vydaných v členském státě, v němž jsou vykonatelná a která byla doručena, je nařízen v jiném členském státě, byla-li tam tato rozhodnutí na návrh kterékoli zúčastněné strany prohlášena za vykonatelná.“

11 Za určitých podmínek se může na rozhodnutí týkající se práva na styk s dítětem vztahovat režim automatického výkonu. Článek 41 odst. 1 první pododstavec nařízení č. 2201/2003 v tomto ohledu stanoví:

„Právo na styk s dítětem [...] přiznané vykonatelným rozhodnutím vydaným v jednom členském státě se uznává a je vykonatelné v jiném členském státě bez nutnosti prohlášení vykonatelnosti a bez možnosti námitky proti uznání rozhodnutí, pokud bylo rozhodnutí osvědčeno v členském státě původu v souladu s odstavcem 2.“

12 Článek 47 odst. 1 tohoto nařízení upřesňuje, že vykonávací řízení se řídí právem členského státu výkonu.

Vnitrostátní právo

Belgické právo

13 V belgickém právu je penále upraveno články 1385a až 1385h soudního řádu. Článek 1385a tohoto řádu stanoví:

„Soud může na návrh účastníka řízení stanovit, že je druhý účastník v případě nesplnění hlavní povinnosti, která mu byla uložena, povinen zaplatit peněžitou částku, tzv. penále; tím není dotčen případný nárok na náhradu škody. [...]“

14 Podle článku 1385b uvedeného řádu:

„Soud může stanovit penále buď jako jednorázovou částku, nebo jako částku za časovou jednotku či porušení povinnosti. V těchto případech může soud také určit částku, po jejímž dosažení zaniká povinnost platit penále.“

- 15 Podle článku 1385c téhož řádu je exekucním titulem, na jehož základě lze penále vymáhat, soudní rozhodnutí, kterým bylo penále stanoveno, a oprávněná osoba nemusí před jeho vymáháním podat návrh na určení jeho výše.
- 16 Ten, v jehož prospěch bylo penále uloženo, nese důkazní břemeno splnění podmínek splatnosti penále. V případě popření ze strany dlužníka je uvedený oprávněný povinen předložit důkaz tvrzeného neplnění povinností. Posoudit, zda jsou podmínky pro zaplacení penále splněny, tedy přísluší soudu rozhodujícímu o výkonu rozhodnutí.

Finské právo

- 17 Ve finském právu je penále, které se stanoví za účelem zajištění dodržování práva na styk s dítětem, upraveno zákonem o výkonu rozhodnutí o péči o dítě a právu na styk s dítětem (lapsen huolto ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta annettu laki, dále jen „TpL“), jakož i zákonem o penále (uhkasakkolaki).
- 18 Podle § 16 odst. 2 TpL může soud, jemuž byl po vydání rozhodnutí o právu na styk s dítětem předložen návrh na výkon tohoto práva, uložit povinné osobě, vůči níž je veden výkon rozhodnutí, aby rozhodnutí pod sankcí penále splnila.
- 19 Podle § 18 odst. 1 a 2 TpL se penále stanoví v zásadě jako pevná částka. Odůvodňují-li to okolnosti, lze penále stanovit ve formě kumulativních částek.
- 20 Penále se neplatí oprávněné osobě, ale vždy státu.
- 21 Podle § 19 odst. 1 a 2 TpL může soud na novou žádost nařídit platbu penále, které bylo stanoveno, pokud to považuje za opodstatněné. Zaplacení penále nelze nařídit, jestliže povinná osoba prokáže, že měla legitimní důvod k tomu, aby povinnost nesplnila, nebo tuto povinnost v mezidobí splnila.
- 22 Ustanovení § 11 zákona o penále opravňuje soud ke snížení penále, které má být zaplaceno, v porovnání s původně stanoveným penále, pokud byla hlavní povinnost z podstatné části splněna nebo se výrazně snížila platební schopnost povinné osoby, nebo existuje jiný legitimní důvod.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 23 Christophe Bohez a Ingrid Wiertz uzavřeli v roce 1997 v Belgii manželství a z tohoto manželství se narodily dvě děti. V roce 2005 se manželé rozvedli a I. Wiertz se odstěhovala do Finska.
- 24 Dne 28. března 2007 vydal rechtbank van eerste aanleg te Gent (soud prvního stupně v Gentu, Belgie) rozhodnutí o péči o dítě, určení pobytu, právu na styk s dítětem a výživném týkající se těchto dětí (dále jen „rozhodnutí ze dne 28. března 2007“). Za účelem zajištění dodržování práva na styk s dítětem, které bylo Ch. Bohezovi přiznáno, soud současně rozhodnutím stanovil penále ve výši 1 000 eur na dítě za každý den, kdy měl právo na styk s dítětem a dítě mu nebylo předáno. Maximální částka penále byla stanovena na 25 000 eur.
- 25 Christophe Bohez podal k finským soudům návrh na to, aby byla I. Wiertz uložena povinnost zaplatit mu penále stanovené v rozhodnutí ze dne 27. března 2007, nebo aby bylo toto rozhodnutí ve Finsku prohlášeno za vykonatelné. Na podporu svého návrhu před Itä-Uudenmaan käräjäoikeus (soud prvního stupně provincie Itä Uusimaa, Finsko) uvedl, že opakovaně nemohl využít svého práva na styk s dítětem, takže již bylo dosaženo maximální výše penále stanovené tímto rozhodnutím. Christophe Bohez, který vychází z toho, že podle belgického práva je penále vymáháno orgány provádějícími

výkon soudních rozhodnutí přímo a není nutné nové soudní řízení, má za to, že by měl být jeho návrh považován za návrh na vymáhání splatné peněžité pohledávky, a že z toho důvodu spadá do působnosti nařízení č. 44/2001.

- 26 Ingrid Wiertz namítala, že její povinnost platit penále belgický soud s konečnou platností nepotvrdil, a rozhodnutí ze dne 28. března 2007 tedy není vykonatelné. Žádný orgán dle jejího názoru neprokázal, že došlo k nesplnění povinnosti, která by měla za následek povinnost zaplatit penále.
- 27 V rozhodnutí ze dne 8. března 2012 Itä-Uudenmaan käräjäoikeus konstatoval, že návrh Ch. Boheze se netýká výkonu rozhodnutí o právu na styk s dítětem, nýbrž pouze vymáhání penále stanoveného za účelem zajištění dodržování uvedeného rozhodnutí. Dovodil z toho, že v rozsahu, v němž se tento návrh týká výkonu rozhodnutí, kterým je stanovena peněžitá povinnost, náleží do oblasti působnosti nařízení č. 44/2001. Avšak vzhledem k tomu, že rozhodnutí ze dne 28. března 2007 určilo, v rozporu s požadavky článku 49 tohoto nařízení, penále pouze periodicky a nestanovilo jeho konečnou výši, prohlásil Itä-Uudenmaan käräjäoikeus návrh Ch. Boheze za nepřipustný.
- 28 Helsingin hovioikeus (soud druhého stupně v Helsinkách), ke kterému podal Ch. Bohez odvolání, rozhodnutím ze dne 16. srpna 2012 potvrdil nepřipustnost návrhu. Odůvodnění tohoto rozhodnutí však vychází z odlišného posouzení, než provedl soud prvního stupně. Helsingin hovioikeus měl za to, že návrh Ch. Boheze patří do rámce výkonu rozhodnutí o právu na styk s dítětem, a konstatoval, že s ohledem na čl. 1 odst. 2 písm. a) nařízení č. 44/2001 tento návrh nespadá do působnosti tohoto nařízení, ale do působnosti nařízení č. 2201/2003. Podle čl. 47 odst. 1 posledně uvedeného nařízení by se tedy v projednávané věci mělo vykonávací řízení řídit finským právem, tj. TpL.
- 29 Christophe Bohez podal ke Korkein oikeus (nejvyšší soud) opravný prostředek, v němž požadoval zrušení rozhodnutí Helsingin hovioikeus ze dne 16. srpna 2012 a zopakoval svá návrhová žádání z řízení v prvním stupni.
- 30 Za těchto podmínek se Korkein oikeus rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Musí být čl. 1 odst. 2 nařízení č. 44/2001 vykládán v tom smyslu, že spory, ve kterých jde o vymáhání penále (astreinte), které bylo stanoveno v rozhodnutí týkajícím se péče o dítě a práva na styk s dítětem za účelem zajištění hlavní povinnosti, nespádají do oblasti působnosti tohoto nařízení?
 - 2) Pokud výše uvedené spory do působnosti nařízení č. 44/2001 spadají, musí být článek 49 tohoto nařízení vykládán v tom smyslu, že penále stanovené vždy za jeden den, které je v členském státě původu jako takové přímo do stanovené výše vykonatelné, ale jehož konečná výše se může změnit na základě žádosti nebo skutečností uvedených osobou, která penále dluží, je v [jiném] členském státě vykonatelné teprve tehdy, je-li jeho výše v členském státě původu s konečnou platností samostatně stanovena?
 - 3) Pokud výše uvedené spory nespádají do působnosti nařízení č. 44/2001, musí být čl. 47 odst. 1 nařízení č. 2201/2003 vykládán v tom smyslu, že donucovací a ochranná opatření, která se týkají péče o dítě a práva na styk s dítětem, jsou součástí vykonávacího řízení ve smyslu tohoto ustanovení, tj. vykonávacího řízení, které se řídí právem členského státu výkonu, nebo mohou být považována za součást rozhodnutí o péči o dítě a právu na styk s dítětem, které je přímo vykonatelné v tomto členském státě na základě nařízení č. 2201/2003?
 - 4) Je třeba v případě, že je požadováno vymáhání penále v jiném členském státě, vyžadovat, aby výše toho penále byla v členském státě, ve kterém bylo rozhodnutí vydáno, stanovena s konečnou platností samostatně, i když se na vymáhání penále nepoužilo nařízení č. 44/2001?

- 5) Pokud je penále stanovené za účelem dodržování práva rodiče na styk s dítětem vykonatelné v jiném členském státě a výše penále, které je třeba vymáhat, nebyla v členském státě původu samostatně s konečnou platností stanovena,
- a) je podmínkou vymáhání penále, aby bylo přezkoumáno, zda právu na styk s dítětem bránily důvody, jejichž zohlednění bylo nutné pro ochranu práv dítěte, a
 - b) který soud je pro přezkum těchto skutečností příslušný; přesněji řečeno
 - i) omezuje se příslušnost soudu státu výkonu rozhodnutí na přezkum, zda důvod údajně překážky právu rodiče na styk s dítětem výslovně vyplývá z rozhodnutí ve věci samé, nebo
 - ii) vyplývá z práv dítěte chráněných v Listině základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), že soud členského státu výkonu rozhodnutí má širší pravomoc nebo povinnost přezkoumat, zda právu na styk s dítětem bránily důvody, jejichž zohlednění bylo nezbytné pro ochranu práv dítěte?“

K předběžným otázkám

K první otázce

- 31 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda článek 1 nařízení č. 44/2001 musí být vykládán v tom smyslu, že se toto nařízení použije na vymáhání penále, které bylo stanoveno v rozhodnutí vydaném v členském státě, týkajícím se práva péče o dítě a práva na styk s dítětem za účelem zajištění dodržování tohoto práva na styk s dítětem ze strany nositele práva péče o dítě, v jiném členském státě.
- 32 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že oblast působnosti nařízení č. 44/2001 je omezena na „věci občanské a obchodní“. Tato oblast působnosti je určena především v závislosti na skutečnostech, které charakterizují povahu právních vztahů mezi stranami sporu nebo předmět tohoto sporu (viz rozsudek *Realchemie Nederland*, C-406/09, EU:C:2011:668, bod 39 a citovaná judikatura).
- 33 Konkrétně, pokud jde o předběžná opatření, má Soudní dvůr za to, že jejich zahrnutí do působnosti nařízení č. 44/2001 je určeno nikoliv jejich vlastní povahou, ale povahou práv, jejichž ochranu zajišťují (viz rozsudek *Realchemie Nederland*, C-406/09, EU:C:2011:668, bod 40 a citovaná judikatura).
- 34 Pokud jde tedy o výkon, v členském státě, povinnosti zaplatit penále, uložené soudem jiného členského státu za účelem zajistit dodržování zákazu stanoveného v rozhodnutí vydaném v tomto členském státě ve věcech občanských a obchodních, Soudní dvůr upřesnil, že povaha tohoto práva na výkon rozhodnutí závisí na povaze subjektivního práva, z důvodu jehož porušení byl nařízen výkon rozhodnutí (v tomto smyslu viz rozsudek *Realchemie Nederland*, C-406/09, EU:C:2011:668, bod 42).
- 35 V projednávané věci z článku 1385a belgického soudního řádu, na základě kterého soud státu původu rozhodl o penále dotčeném ve sporu v původním řízení, vyplývá, že toto opatření je třeba chápat jako uložení, na návrh jednoho účastníka řízení, povinnosti druhému účastníkovi řízení zaplatit peněžitou částku v případě, že posledně uvedený nesplní hlavní povinnost, která mu přísluší. Z toho vyplývá, že penále má ve vztahu k této hlavní povinnosti akcesorickou povahu.
- 36 Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru kromě toho vyplývá, že cílem penále dotčeného v původním řízení je zajistit účinnost práva na styk s dítětem, které bylo v témže rozhodnutí přiznáno soudem státu původu. Cílem tohoto penále je totiž vyvinout finanční tlak na osobu, která o dítě pečuje, aby při výkonu takového práva na styk s dítětem spolupracovala.

- 37 Článek 1 odst. 2 písm. a) nařízení č. 44/2001 přitom výslovně vylučuje z oblasti působnosti tohoto nařízení věci osobního stavu, což je pojem, který zahrnuje výkon rodičovské zodpovědnosti ve vztahu k dítěti.
- 38 Právě kvůli tomuto vyloučení a k vyplnění této právní mezery byla postupně přijata nařízení č. 1347/2000 a č. 2201/2003, jejichž příslušné oblasti působnosti zahrnují mimo jiné otázky rodičovské zodpovědnosti. Mezi tyto otázky patří, jak upřesňuje čl. 1 odst. 2 písm. a) nařízení č. 2201/2003, mimo jiné právo péče o dítě a právo na styk s dítětem.
- 39 Za těchto podmínek je třeba konstatovat, že penále, jehož vymáhání je požadováno ve věci v původním řízení, je akcesorickým opatřením, které má zajistit ochranu práva, které nespadá do oblasti působnosti nařízení č. 44/2001, nýbrž do oblasti působnosti nařízení č. 2201/2003.
- 40 Na první otázku je tedy třeba odpovědět tak, že článek 1 nařízení č. 44/2001 musí být vykládán v tom smyslu, že toto nařízení se nepoužije na vymáhání penále, které bylo stanoveno v rozhodnutí vydaném v členském státě týkajícím se práva péče o dítě a práva na styk s dítětem za účelem zajištění dodržování tohoto práva na styk s dítětem ze strany nositele práva péče o dítě, v jiném členském státě.

Ke druhé otázce

- 41 Vzhledem k odpovědi na první otázku není namístě na druhou otázku odpovídat.

Ke třetí otázce

- 42 Podstatou třetí otázky předkládajícího soudu je, zda vymáhání penále nařízeného soudem členského státu původu za účelem zajistit účinnost práva na styk s dítětem, o kterém tento soud meritorně rozhodl, musí být považováno za součást řízení o výkonu práva na styk s dítětem, které se podle čl. 47 odst. 1 nařízení č. 2201/2003 řídí vnitrostátním právem, nebo se na něj vztahuje stejný režim jako na právo na styk s dítětem, které zajišťuje, a musí být tedy prohlášeno za vykonatelné podle pravidel definovaných nařízením č. 2201/2003.
- 43 Jak zdůrazňuje bod 2 odůvodnění nařízení č. 2201/2003, vzájemné uznávání rozhodnutí o právu na styk s dítětem bylo v rámci soudního prostoru Evropské unie určeno jako priorita. Na tato rozhodnutí, považovaná za obzvláště významná, se vztahuje zvláštní režim. Nařízení č. 2201/2003 totiž v čl. 28 odst. 1 a čl. 41 odst. 1 stanoví zjednodušený, téměř automatický režim výkonu, který vychází ze zásady vzájemné důvěry.
- 44 Z důvodu této vzájemné důvěry a v souladu s článkem 26 uvedeného nařízení nesmí být tato rozhodnutí přezkoumávána ve věci samé.
- 45 V projednávaném případě bylo penále, jehož vymáhání je požadováno v rámci sporu v původním řízení, nařízeno soudem příslušným na základě nařízení č. 2201/2003 k meritornímu rozhodnutí o právu na styk s dítětem.
- 46 Je pravda, že na rozdíl od nařízení č. 44/2001 neobsahuje nařízení č. 2201/2003, stejně jako jeho předchůdce, nařízení č. 1347/2000, pravidlo týkající se penále. Jak však poukázala Evropská komise, ze skutečnosti, že tato otázka nebyla při vypracovávání těchto nařízení projednávána, nelze vyvodit, že úmyslem unijního normotvůrce bylo vyloučit vymáhání penále z působnosti těchto nařízení. Takové opatření totiž v rozsahu, v němž přispívá k dodržování rozhodnutí vydaných na základě těchto nařízení v oblasti práva na styk s dítětem, naplňuje cíl účinnosti, který sleduje nařízení č. 2201/2003.

- 47 Jak bylo uvedeno v bodě 35 tohoto rozsudku, penále dotčené v původním řízení má pouze akcesorickou povahu ve vztahu k hlavní povinnosti, kterou zajišťuje, a sice povinnosti rodiče, kterému bylo přiznáno právo péče o dítě, spolupracovat při výkonu práva na styk s dítětem podle pravidel stanovených soudem státu původu, příslušným k rozhodnutí ve věci samé.
- 48 Vymáhání tohoto penále tedy přímo souvisí jak s existencí této hlavní povinnosti, tak s jejím nesplněním.
- 49 Vzhledem k této souvislosti nelze penále stanovené v rozhodnutí o právu na styk s dítětem posuzovat odděleně jakožto samostatnou povinnost, ale je třeba jej posuzovat jako neoddělitelné od práva na styk s dítětem, jehož ochranu zajišťuje.
- 50 Z tohoto důvodu se musí na vymáhání uvedeného penále vztahovat stejný režim výkonu jako na právo na styk s dítětem, které má být zajištěno, tj. pravidla stanovená v čl. 28 odst. 1 a čl. 41 odst. 1 nařízení č. 2201/2003.
- 51 Kdyby byl režim vymáhání penále oddělen od režimu použitelného na právo na styk s dítětem a závisel by, jak navrhl finská a litevská vláda, na samotném vykonávacím řízení, které se podle čl. 47 odst. 1 nařízení č. 2201/2003 řídí právem členského státu výkonu, znamenalo by to umožnit soudu tohoto státu, aby sám ověřoval porušení práva na styk s dítětem.
- 52 Taková kontrola, jaká by byla prováděna podle pravidel státu výkonu a zahrnovala by posouzení okolností daného případu ze strany soudu tohoto státu, by přitom byla v rozporu s úmyslem unijního normotvůrce zavést v případě rozhodnutí vydaných v této oblasti jednotný a zjednodušený režim výkonu, který brání jakémukoliv zasahování vykonávacího soudu do věci samé a vychází z důvěry v soud státu původu jakožto soud, který byl určen coby příslušný k přijetí rozhodnutí o právu na styk s dítětem.
- 53 Za těchto podmínek je třeba odpovědět na třetí otázku tak, že na vymáhání penále nařízeného soudem členského státu původu za účelem zajistit účinnost práva na styk s dítětem, o kterém tento soud meritorně rozhodl, se vztahuje stejný režim výkonu jako na rozhodnutí o právu na styk s dítětem, které uvedené penále zajišťuje, a toto penále musí být tedy prohlášeno za vykonatelné podle pravidel definovaných nařízením č. 2201/2003.

Ke čtvrté otázce

- 54 Svou čtvrtou otázkou se předkládající soud táže, zda v rámci nařízení č. 2201/2003 jsou cizí soudní rozhodnutí o zaplacení penále v dožádaném členském státě vykonatelná pouze tehdy, jestliže je výše penále s konečnou platností stanovena soudy členského státu původu.
- 55 Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru vyplývá, že penále, jehož vymáhání je ve věci v původním řízení požadováno, bylo stanoveno soudem státu původu ve výši 1 000 eur za každé porušení práva na styk s dítětem, přičemž maximální výše činí 25 000 eur. Z tohoto spisu rovněž vyplývá, že podle článku 1385c belgického soudního řádu nemusí osoba oprávněná z penále před jeho vymáháním podat k soudu návrh na určení jeho konečné výše. Belgické právo se v tomto ohledu liší od pravidel platných v jiných členských státech, mimo jiné od finského práva, podle něhož v souladu s § 19 odst. 1 a 2 TplL musí oprávněná osoba před vymáháním penále požádat soud o určení jeho konečné výše.
- 56 K nápravě obtíží, které by mohly vyplynout z rozdílů mezi právními předpisy členských států v této otázce, bylo do článku 43 Úmluvy ze dne 27. září 1968 o soudní příslušnosti a výkonu rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 1972, L 299, s. 32) vloženo pravidlo, podle něhož jsou cizí soudní rozhodnutí o zaplacení penále v dožádaném členském státě vykonatelná pouze tehdy, jestliže je výše penále s konečnou platností stanovena soudy členského státu původu [viz zpráva

vypracovaná M. Schlosserem k Úmluvě ze dne 9. října 1978 o přistoupení Dánského království, Irsku a Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku k úmluvě o příslušnosti a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, jakož i k protokolu o jejím výkladu Soudním dvorem (Úř. věst. 1979, C 59, s. 71, bod 213). Toto pravidlo bylo převzato ve stejném znění do článku 49 nařízení č. 44/2001.

- 57 Nařízení č. 2201/2003 ani před ním nařízení č. 1347/2000 naopak rovnocenné pravidlo neobsahují. Jak však uvedl generální advokát v bodě 81 svého stanoviska, požadavek, aby byla výše penále určena před jeho vymáháním, v rámci nařízení č. 2201/2003, odpovídá citlivé povaze práva na styk s dítětem.
- 58 Jak bylo připomenuto v bodě 40 tohoto rozsudku, význam tohoto práva, zásadního pro ochranu práva dítěte udržovat osobní vztahy a přímý styk s oběma rodiči uvedeného v čl. 24 odst. 3 Listiny, vedl unijního normotvůrce k tomu, aby stanovil specifický režim za účelem usnadnění výkonu rozhodnutí týkajících se tohoto práva. Tento režim je založen na zásadě vzájemné důvěry mezi členskými státy ohledně skutečnosti, že jejich příslušné vnitrostátní právní řády mohou zajistit rovnocennou a účinnou ochranu základních práv uznaných na úrovni Unie, a zejména v Listině (rozsudek Aguirre Zarraga, C-491/10 PPU, EU:C:2010:828, bod 70), a vylučuje jakoukoliv formu přezkumu rozhodnutí vydaného soudem státu původu.
- 59 V případě, že nositel práva na styk s dítětem přiznaného v členském státě, který se dovolává nedodržení tohoto práva, požaduje v jiném členském státě vymáhání penále, jehož konečnou výši soud státu původu nestanovil, bylo by v rozporu se systémem zavedeným nařízením č. 2201/2003, kdyby soud státu výkonu mohl zasahovat do určení konečné částky, kterou má zaplatit osoba, jež pečuje o dítě a byla povinna při výkonu práva na styk s dítětem spolupracovat. Toto určení totiž předpokládá ověření porušení povinnosti tvrzených nositelem práva na styk s dítětem. Takové ověření, které má zásadní význam pro nejvlastnější zájem dítěte, nevyžaduje pouze zjištění počtu případů nepředání dítěte, ale rovněž posouzení důvodů těchto porušení povinnosti. Taková posouzení je přitom oprávněn provádět pouze soud státu původu coby soud příslušný rozhodovat ve věci samé.
- 60 V takovém případě tedy musí osoba oprávněná z penále využít procesních prostředků dostupných v členském státě původu k získání právního titulu, který určí konečnou výši penále.
- 61 Z těchto úvah vyplývá, že na čtvrtou otázku je třeba odpovědět tak, že v rámci nařízení č. 2201/2003 jsou cizí soudní rozhodnutí o zaplacení penále v dožádaném členském státě vykonatelná pouze tehdy, jestliže je výše penále s konečnou platností stanovena soudy členského státu původu.

K páté otázce

- 62 Vzhledem k odpovědi na čtvrtou otázku není namístě na tuto otázku odpovídat.

K nákladům řízení

- 63 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

- 1) Článek 1 nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech musí být vykládán v tom smyslu, že se toto nařízení nepoužije na vymáhání penále, které bylo stanoveno**

v rozhodnutí vydaném v členském státě týkajícím se práva péče o dítě a práva na styk s dítětem za účelem zajištění dodržování tohoto práva na styk s dítětem ze strany nositele práva péče o dítě, v jiném členském státě.

- 2) Na vymáhání penále, nařízeného soudem členského státu původu za účelem zajistit účinnost práva na styk s dítětem, o kterém tento soud meritorně rozhodl, se vztahuje stejný režim výkonu jako na rozhodnutí o právu na styk s dítětem, které uvedené penále zajišťuje, a toto penále musí být tedy prohlášeno za vykonatelné podle pravidel definovaných nařízením Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000.**
- 3) V rámci nařízení č. 2201/2003 jsou cizí soudní rozhodnutí o zaplacení penále v dožádaném členském státě vykonatelná pouze tehdy, jestliže je výše penále s konečnou platností stanovena soudy členského státu původu.**

Podpisy.